Vol 5 Issue 4 Oct 2015

ISSN No :2231-5063

International Multidisciplinary Research Journal

Golden Research Thoughts

Chief Editor
Dr.Tukaram Narayan Shinde

Publisher
Mrs.Laxmi Ashok Yakkaldevi

Associate Editor
Dr.Rajani Dalvi

Honorary
Mr.Ashok Yakkaldevi

Welcome to GRT

RNI MAHMUL/2011/38595 **ISSN No.2231-5063**

Golden Research Thoughts Journal is a multidisciplinary research journal, published monthly in English, Hindi & Marathi Language. All research papers submitted to the journal will be double - blind peer reviewed referred by members of the editorial board.Readers will include investigator in universities, research institutes government and industry with research interest in the general subjects.

International Advisory Board

Flávio de São Pedro Filho
Federal University of Rondonia, Brazil

Kamani Perera
Regional Center For Strategic Studies, Sri Lanka

Janaki Sinnasamy
Librarian, University of Malaya

Romona Mihaila
Spiru Haret University, Romania

Delia Serbescu
Spiru Haret University, Bucharest, Romania

Anurag Misra
DBS College, Kanpur

Titus PopPhD, Partium Christian University, Oradea,Romania

Mohammad Hailat
Dept. of Mathematical Sciences, University of South Carolina Aiken

Abdullah Sabbagh
Engineering Studies, Sydney

Ecaterina Patrascu
Spiru Haret University, Bucharest

Loredana Bosca
Spiru Haret University, Romania

Fabricio Moraes de Almeida
Federal University of Rondonia, Brazil

George - Calin SERITAN
Faculty of Philosophy and Socio-Political Sciences Al. I. Cuza University, Iasi

Hasan Baktir
English Language and Literature Department, Kayseri

Ghayoor Abbas Chotana
Dept of Chemistry, Lahore University of Management Sciences[PK]

Anna Maria Constantinovici
AL. I. Cuza University, Romania

Ilie Pintea,
Spiru Haret University, Romania

Xiaohua Yang
PhD, USA

......More

Editorial Board

Pratap Vyamktrao Naikwade
ASP College Devrukh,Ratnagiri,MS India

R. R. Patil
Head Geology Department Solapur University,Solapur

Rama Bhosale
Prin. and Jt. Director Higher Education, Panvel

Salve R. N.
Department of Sociology, Shivaji University,Kolhapur

Govind P. Shinde
Bharati Vidyapeeth School of Distance Education Center, Navi Mumbai

Chakane Sanjay Dnyaneshwar
Arts, Science & Commerce College, Indapur, Pune

Awadhesh Kumar Shirotriya
Secretary,Play India Play,Meerut(U.P.)

Iresh Swami
Ex - VC. Solapur University, Solapur

N.S. Dhaygude
Ex. Prin. Dayanand College, Solapur

Narendra Kadu
Jt. Director Higher Education, Pune

K. M. Bhandarkar
Praful Patel College of Education, Gondia

Sonal Singh
Vikram University, Ujjain

G. P. Patankar
S. D. M. Degree College, Honavar, Karnataka

Maj. S. Bakhtiar Choudhary
Director,Hyderabad AP India.

S.Parvathi Devi
Ph.D.-University of Allahabad

Sonal Singh,
Vikram University, Ujjain

Rajendra Shendge
Director, B.C.U.D. Solapur University, Solapur

R. R. Yalikar
Director Managment Institute, Solapur

Umesh Rajderkar
Head Humanities & Social Science YCMOU,Nashik

S. R. Pandya
Head Education Dept. Mumbai University, Mumbai

Alka Darshan Shrivastava
Shaskiya Snatkottar Mahavidyalaya, Dhar

Rahul Shriram Sudke
Devi Ahilya Vishwavidyalaya, Indore

S.KANNAN
Annamalai University,TN

Satish Kumar Kalhotra
Maulana Azad National Urdu University

Address:-Ashok Yakkaldevi 258/34, Raviwar Peth, Solapur - 413 005 Maharashtra, India
Cell : 9595 359 435, Ph No: 02172372010 Email: ayisrj@yahoo.in Website: www.aygrt.isrj.org

Golden Research Thoughts
ISSN 2231-5063

Impact Factor : 3.4052(UIF)
Volume - 5 | Issue - 4 | Oct - 2015

GRT

jk"Vªh;] jkT;Lrjh; o ftYgkLrjh; efgyk OgkWyhcky [kGkMwP;k lekft d&vkfFkZd Lrjkph rqyukRed vH;kl

f'kYik x- dqdMs
,e-,-] ,e-ih-,M- ljLorh egk-] 'kdjuxj] ukxiqj -

Co - Author Details :

ekgu Mh dMos
ikpk;Z] T;ksihVj 'kkjhfjd f'k{k.k egkfo|ky;] ukxiqj-

सारांश

खेळाकडे केवळ मनोरंजन, छंद व फावला वेळ घालवण्याचे साधन म्हणून पहावयाचा दृष्टिकोन मागे पडत चालला आहे. मर्यादित वेळे व कार्यशक्ती खर्च करण्यामुळे खेळाडूंच्या दर्जात व कार्यक्षमतेत मोठी भर पडत नाही व कौशल्य उंचावल्यावरही मर्यादा पडतात. या उलट सिद्धी प्रेरणेने झपाटलेल्या खेळाडूंचा प्रयत्न अधिक गतिमान, अधिक बलशाली, अधिक उंच टप्पा कसा गाठता येईल याकडेच लागल्याने ते हे ध्येय गाठण्यासाठी अधिक कष्ट घेत असतात.

प्रस्तावना

खेळाडूंच्या या नव्या बदलत्या दृष्टीकोनाच्या परिणामामुळेच व ते घेत असलेल्या कष्टांमुळेच क्रीडाक्षेत्र अधिक गतिमान बनत चालले आहे. त्याचप्रमाणे बायोनिक्स, वैद्यकशास्त्र, आहार व शरीर विज्ञान या आधुनिक विज्ञानाचा वापर करून वैयक्तिक व सामुहिक पराक्रमांचा उच्चांक व नवीन कक्षा निर्माण करण्यास खेळाडूस फार मोठे सहाय्य होवू लागले आहे. आपल्याकडे सध्या खेळाडूंचा घसरणारा दर्जा हा चिंतेचा विषय झाला आहे.

महिला आणि क्रीडा

आपल्या देशातील राजकारणात महिलांना तेहतीस टक्के आरक्षण मिळणं हा गेल्या काही दशकातील चर्चेचा मुद्दा, लोकसभेत निवडून जाणाऱ्या खासदारांमध्ये आणि राज्या राज्यातील विधानसभेवर निवडून येणाऱ्या आमदारांमध्ये तेहतीस टक्के महिला असाव्यात हे अनेकांना पटलंही. लोकसभेत तर हे विधेयक मंजूरही झाले. राज्यसभेत तो तेहतीस टक्क्यांचा वाटा मात्र मिळालेला नाही. आरक्षणाशिवाय महिला काही करणारंच नाहीत असं वाटत असेल तर ते चुकीचे ठरेल. भारतीय वंशाची अमेरिकी महिला सुनीता विल्यम्स दुसऱ्यांदा अंतराळ मोहिमेवर रवाना झाली आहे. जपानी आणि रशियन अंतराळवीरांसोबत आगामी चार महिन्याच्या कालावधीत तीने अंतराळात अडीचशे प्रयोग केले. विशेष म्हणजे लंडन ऑलिम्पिकचे थरारक क्षणही तीने याची देही याची डोळा साठवून ठेवले ते थेट अंतराळातनूच. सहकारी अंतराळवीरांसोबत कक्षीय क्रीडा स्पर्धाही ती खेळेल, असं करणारी पहिली महिला होण्याचा मान सुनिताला मिळेल. वैद्यकीय व्यवसाय अभियांत्रिकी शिक्षण, बँकिंग, संशोधन, राजकारण अशा एक ना अनेक क्षेत्रात आज पुरूषांच्या बरोबरीनं महिला उभ्या आहेत.

महिला खेळाडूंच्या समस्या

महिला खेळाडूंच्या समस्या हा फार मोठा गहन विषय आहे. महिला खेळाडूंच्या योग्यतेसंबंधी समस्या, विद्यालयीन समस्या, समानतेची समस्या, सामाजिक व कौटुंबिक समस्या, आर्थिक समस्या राजकीय नियमांची समस्या, त्यांना मिळणारा दर्जा, समाजात वागणूक, इतर खेळाडूंचा पाहण्याचा दृष्टिकोन, इत्यादी महिला खेळाडूंना मिळणाऱ्या सोयी, सवलती सुविधा साहित्य, वेळ, प्रोत्साहन, प्रशंसा, बक्षिसे, हया गोष्टी पाहिजे त्या प्रमाणात मिळत नाही. त्यातल्या त्यात इतर खेळाडूंच्या तुलनेत समानतेचा अभाव दिसून येतो.

व्हॉलिबॉल

लोकप्रियतेच्या शिखरावर असलेल्या या खळबळजनक व चित्तथरारक खेळाचा उगम अमेरिका या देशात १८९५ साली झाला. व्हॉलीबॉलची सुरूवात विल्यम मॉर्गन याने केली. विल्यम मॉर्गन हा अमेरिकेतील स्प्रिंगफिल्ड विद्यापीठात फिजिकल डायरेक्टर होता. त्याकाळी बास्केटबॉल हा खेळ जनसामान्यात लोकप्रिय होता. परंतु बास्केटबॉल हा खेळ फक्त तरूण वर्ग खेळत होता. वयस्कर आणि ऑफिसर लोकांना हा खेळ तितका उपयुक्त नव्हता. म्हणून बास्केटबॉल या खेळास एखादा पर्यायी खेळ योग्य होईल का? या विचाराने प्रेरित होऊन विल्यम मॉर्गन याने प्रयत्न केला. त्यासाठी त्याने बास्केटबॉल ब्लॅडर घेऊन ते टेनिस नेटवरून हाताने इकडून तिकडे टोलवण्यास सुरूवात केली. आणि त्यालाच पुढे व्हॉलीबॉल हे नाव प्राप्त झाले.

काही दिवसांनंतर १८९६ साली फिजिकल डायरेक्टर कॉन्फरन्समध्ये विल्यम मॉर्गन ने या नवीन खेळाचे प्रात्यक्षिक दाखविले. सर्वांना हा नवीन खेळ आवडला. हा नवीन खेळ पाहिल्यानंतर त्यातील डॉ. ए. टी. हलस्टड यांनी या खेळास व्हॉलीबॉल हे नाव दिले आणि त्यास सर्वानी मान्यता दिली. तेव्हापासून व्हॉलीबॉल हा नवीन खेळ सुरू झाला.

संशोधनाचा उद्देश्य

१.महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक अभिवृत्तीचे अध्ययन करणे.
२.महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या आर्थिक अभिवृत्तीचे अध्ययन करणे.
३.महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या विविध स्तरावरील क्रीडा स्पर्धांमध्ये क्रीडाप्रदर्शनाचे अध्ययन करणे.
४.महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंचे विविध स्पर्धांमध्ये क्रीडा प्रदर्शन व त्यांच्या सामाजिक अभिवृत्ती दरम्यान सहसंबंधाचा शोध घेणे.
५.महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंचे विविध स्पर्धांमधिल क्रीडा प्रदर्शन व त्यांच्या आर्थिक अभिवृत्ती दरम्यान सहसंबंधाचा शोध घेणे.

परिकल्पना

१.विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक-आर्थिक स्तर व अभिवृत्तीत सहसंबंध आढळून येईल.
२.प्रत्येक जिल्हयातून निवड केलेल्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक-आर्थिक स्तर व अभिवृत्तीत सहसंबंध आढळून येईल.
३.विभिन्न जिल्हयातील महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या आर्थिक अभिवृत्तीत सार्थक अंतर आढळून येईल.
४.विभिन्न जिल्हयातील महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक अभिवृत्तीत सार्थक अंतर आढळून येईल.
५.विभिन्न जिल्हयातील महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक-आर्थिक स्तरावर सार्थक अंतर आढळून येईल.
६.विभिन्न जिल्हयातील महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या अभिवृत्तीत सार्थक अंतर आढळून येईल.
७.विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या आर्थिक अभिवृत्तीत सार्थक भिन्नता आढळून येईल.
८.विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक अभिवृत्तीत सार्थक भिन्नता आढळून येईल.
९.विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या खेळाप्रती अभिवृत्तीत सार्थक भिन्नता आढळून येईल.
१०.विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक-आर्थिक स्तरावर सार्थक भिन्नता आढळून येईल.

संशोधन पद्धती

प्रस्तुत संशोधनात सर्वेक्षण पद्धतीचा प्रयोग केला गेला. संशोधनाच्या क्षेत्रामध्ये सर्वेक्षण पद्धतीला विशेष दर्जा प्राप्त आहे. सर्वेक्षण पद्धती ही वर्तमान स्थितीचे विवरण निश्चित करते, त्या आधारे संशोधनकर्ता आकडयांचे विश्लेषण करून निष्कर्षा पर्यंत पोचतो. प्रस्तुत संशोधनाकरिता हया सर्वेक्षण पद्धतीचा उपयोग करण्यात आला.

नमुन्याची निवड

प्रस्तुत संशोधनात खेळाडूंची निवड यादृच्छिक पद्धतीने करण्यात आली. प्रस्तुत संशोधनामध्ये नागपूर, वर्धा, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या जिल्हयांतून (प्रत्येकी ५०) व्हॉलीबॉल या खेळांमध्ये सहभागी होणाऱ्या १८ ते २५ वर्षे वयोगटातील एकूण ३०० महिला खेळाडूंची निवड करण्यात आली.

आकडयांचे संकलन

आकडयांचे संकलन करण्याकरिता विदर्भात स्थित नागपूर, वर्धा, गडचिरोली, चंद्रपूर, गोंदिया व भंडारा जिल्हयातील महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंची निवड करून त्यांची प्रत्यक्ष भेट घेऊन संशोधनाकरिता आवश्यक प्रश्नावली सामाजिक-आर्थिक स्तर व अभिवृत्तीची प्रश्नावली पूर्ण करून घेण्यात आली. त्यानंतर सर्व प्रश्नावल्या वेगवेगळया समूहात विभागल्या गेल्या. व प्रश्नावली निर्मात्याने सुचविल्याप्रमाणे संपूर्ण प्रश्नावल्या तपासण्यात आल्या. त्यानंतर एका चार्टवर सर्व नमुन्यांकडून प्राप्त झालेली माहिती घेण्यात आली व त्या चार्टच्या आधारावर सांख्यिकीय विश्लेषण करण्यात आले.

सांख्यिकीय पद्धती

प्रस्तुत संशोधनात आकडयांचे विश्लेषण करण्याकरिता उपयुक्त सांख्यिकीय पद्धतीचा उपयोग करण्यात आला. विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला खेळाडूंच्या सामाजिक-आर्थिक स्तर व अभिवृत्तीत सहसंबंध पाहण्याकरिता पिअरसन

सहसंबंध गुणांक पद्धतीचा वापर करण्यात आला. तसेच विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला खेळाडूंच्या सामाजिक–आर्थिक स्तर व अभिवृत्तीत सार्थक भिन्नता पाहण्याकरिता 'एफ– परिक्षण' (वन वे एनोवा) पद्धतीचा उपयोग करण्यात आला. प्राप्त परिणामांना खाली दर्शविण्यात आले आहे.

सारणी

राष्ट्रीय, राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक–आर्थिक स्तराची तुलना

	N	Mean	S.D.
National Level	76	203.96	28.43
State Level	146	128.91	17.20
District Level	77	83.20	19.26

ANOVA Summary

Source	df	Sum of Squares	Mean Squares	F	Sig.
Between Groups	02	572939.470	286469.735	643.413	.05
Within Groups	296	131789.399	445.234		
Total	298	704728.870			

वरील सारणीचे निरीक्षण केल्याने असे आढळून येते की, विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक–आर्थिक स्तरात सार्थक भिन्नता दिसून येते. एनोवा सारणीत प्राप्त एफ–६४३.४१ जो की सार्थक स्तरावर आहे याला प्रमाणित करतो. विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या खेळाडूंच्या सामाजिक आर्थिक स्तरात अंतर जाणून घेण्याकरिता सांख्यिकीय पद्धती एल.एस.डी. परिक्षणाचा उपयोग करण्यात आला व प्राप्त गुणांकांना खालील सारणीत प्रदर्शित केले आहे.

Least Significant Difference Test with Significant Level .05

Mean (I)	Mean (J)	Mean Difference (I-J)
National Level	State Level	75.04*
	District Level	120.75*
State Level	National Level	-75.04*
	District Level	45.70*
District Level	National Level	-120.75*
	State Level	-45.70*

* Significant at .05 level

वरील सारणीने असे आढळून येते की, विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक आर्थिक स्तरात एकदुसऱ्या समूहात सार्थक भिन्नता आहे.

वरील निष्कर्षाने असे आढळून येते की, महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक–आर्थिक स्तरात सार्थक भिन्नता आहे त्यामुळे प्रकरण १ येथील परिकल्पना १० प्रस्तुत संशोधनाकरिता स्वीकार्य आहे.

आलेख

राष्ट्रीय, राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय महिला व्हॉलीबॉल खेळाडूंच्या सामाजिक–आर्थिक स्तराची तुलना

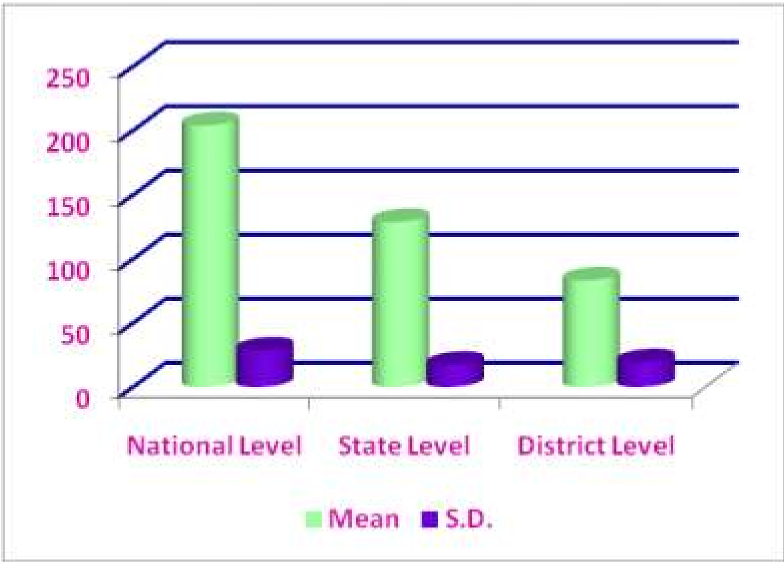

सूचना

• अशाच प्रकारचे संशोधन इतर खेळ खेळणाऱ्या खेळाडूंवरही संभव आहे.

• अशाच प्रकारचे संशोधन इतर खेळ खेळणाऱ्या पुरूष खेळाडूंवरही करता येईल.

• महिला व पुरूष खेळाडूंच्या सामाजिक, आर्थिक स्तर, व्यक्तिमत्व व मानसिक स्वास्थ्य यांच्यात सहसंबंधात्मक अध्ययन भविष्यात करण्यात येऊ शकेल.

• विभिन्न स्तरावर प्रतिनिधित्व करणाऱ्या खेळाडूंच्या व्यक्तिमत्व विशेष, अभिवृत्ती व सामाजिक–आर्थिक स्तरावरही असे संशोधन भविष्यात संभवतात.

• आदिवासी व गैर आदिवासी खेळाडूंच्या व्यक्तिमत्व विशेष, अभिवृत्ती व सामाजिक–आर्थिक स्तरावरही असे संशोधन भविष्यात संभवतात.

संदर्भ ग्रंथ सूची

१.Armstrong S. et al: Social connetedness, self-esteem and depression symptomatology among collegiate athletes, versus non-athletes, journal of American college health, 57(5), 513-520, 2009.

२.धात्रक सुरेखा: आंतर विद्यापीठ क्रीडास्पर्धामध्ये विदर्भातील महिला खेळाडूंच्या खेळातील सहभागीतेच्या कलाचे अध्ययन (सन २००० ते २००४), अप्रकाशित शोधप्रबंध रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठ, २०१३.

३.वांगवाड व्यंकटेश: व्हॉलीबॉल संपूर्ण, डायमंड पब्लिकेशन्स् पुणे, २००६

४.Pettit, Terry et al: Rules changes for the 2002 season, NCAA Women's volleyball rules committee, retrieved, 2007.

५.Wadjikar: a comparative study on personality and socio-economic status between sports persons and non-sports persons, unpublished thesis, Nagpur university, 2009

६.http://en.wikipedia.org/wiki/volleyball#cite_note_fivb_volleyball_history-1

Publish Research Article
International Level Multidisciplinary Research Journal For All Subjects

Dear Sir/Mam,

We invite unpublished Research Paper,Summary of Research Project,Theses,Books and Book Review for publication,you will be pleased to know that our journals are

Associated and Indexed,India

- International Scientific Journal Consortium
- OPEN J-GATE

Associated and Indexed,USA

- EBSCO
- Index Copernicus
- Publication Index
- Academic Journal Database
- Contemporary Research Index
- Academic Paper Databse
- Digital Journals Database
- Current Index to Scholarly Journals
- Elite Scientific Journal Archive
- Directory Of Academic Resources
- Scholar Journal Index
- Recent Science Index
- Scientific Resources Database
- Directory Of Research Journal Indexing

Golden Research Thoughts
258/34 Raviwar Peth Solapur-413005,Maharashtra
Contact-9595359435
E-Mail-ayisrj@yahoo.in/ayisrj2011@gmail.com
Website : www.aygrt.isrj.org